SBZ PENSIOEN

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN – 2023

ROBECO
The Investment Engineers

Russell Investments

INHOUD

Maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van SBZ Pensioen **3**

Bijdragen aan de doelstellingen maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid **6**

Thema 1: Mensenrechten 6

Thema 2: Eerlijk bestuur 7

Thema 3: Gezondheid(szorg) 8

Thema 4: Financiële insluiting 9

Thema 5: Klimaat 10

Actief aandeelhouderschap **11**

Integratie MVB **13**

Carbon footprint 13

Klimaatscenario 15

Governance 16

Case studies **17**

Stemrechtuitoefening 17

Infrastructuur 18

Impact-investeringen 19

Bijlage - woordenlijst **21**

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGINGSBELEID VAN SBZ PENSIOEN

De laatste jaren is de aandacht voor maatschappelijk verantwoord beleggen sterk toegenomen. Dit past in een brede maatschappelijke trend waarbij onderwerpen als milieu, duurzaamheid en verantwoordelijkheid voor de samenleving hoger op de agenda komen te staan. Voor ondernemingen betekent dit dat zij steeds meer moeten nadenken over hun 'corporate citizenship' en de invulling die zij daaraan geven. SBZ Pensioen streeft ernaar in het beleggingsbeleid een bijdrage te leveren aan een leefbare wereld. SBZ Pensioen doet dit met inachtneming van de signatuur van de sector waarin SBZ Pensioen actief is. SBZ Pensioen gelooft dat instellingen die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten behalen dan instellingen die dat niet doen. Daarnaast is SBZ Pensioen zich bewust van de plaats die zij inneemt in de samenleving en de invloed die zij als belegger kan uitoefenen. Maatschappelijk verantwoord beleggen is daarom integraal onderdeel van het pensioenfondsbeleid.

SBZ Pensioen richt zich niet alleen op wettelijke eisen. Mensenrechten en eerlijk bestuur staan hoog in het vaandel. Gezien de veelheid aan vraagstukken en oplossingsrichtingen op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen, wil SBZ Pensioen focus aanbrengen. Van de 17 Sustainable Development Goals (SDG's) voor 2030, zoals in 2015 door de VN vastgesteld, richt SBZ Pensioen zich op de volgende thema's:

	THEMA'S:	DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN
Basis thema's	1 Mensenrechten.	
Basis thema's	2 Eerlijk bestuur.	
Speciale thema's	3 Bevordering van de efficiëntie in en de toegang tot de gezondheidszorg.	
Speciale thema's	4 Financiële insluiting (financiële zekerheid voor individuen).	
Speciale thema's	5 Klimaat zoals uitgewerkt in het Klimaatakkoord van Parijs.	

SBZ Pensioen heeft een specifiek maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid, SBZ Pensioen heeft drie doelen vastgesteld:

1. **Verbetering/bestendiging van de rendement/risicoverhouding op lange termijn.**

   SBZ Pensioen is van mening dat bedrijven die onvoldoende aandacht besteden aan MVB-factoren* hogere risico's lopen op verlies van rendement. Door MVB-factoren te verankeren in het beleggingsbeleid verwacht SBZ Pensioen deze risico's te mitigeren en daarmee een positieve bijdrage te leveren aan de rendement/risico verhouding van de beleggingsportefeuille.

2. **Een bijdrage leveren aan een leefbare wereld en het belegd vermogen op dermate een wijze inzetten, dat naast de realisatie van de pensioendoelstelling een positieve impact gerealiseerd wordt op omgeving, klimaat, dieren, biodiversiteit en sociale omstandigheden en bedrijven daartoe aan te moedigen.**

   Het bestuur van SBZ Pensioen wil niet verantwoordelijk zijn voor ernstige schade aan de maatschappij, het klimaat en de biodiversiteit en dieren. Het wil even min winst halen uit dubieuze praktijken. Daarentegen wil SBZ Pensioen met maatschappelijk verantwoorde beleggingen een bijdrage leveren aan een voor alle mensen leefbare wereld, de bevordering van naleving van mensenrechten, goede sociale omstandigheden en verantwoord ondernemingsbestuur.

3. **Voldoen aan de verwachtingen van onze leden en aangesloten werkgevers.**

   SBZ Pensioen is verantwoordelijk voor het pensioen van de deelnemers. Het pensioenfonds vindt het belangrijk om naar de deelnemers en de aangesloten werkgevers toe een goede reputatie te hebben en te behouden.

   SBZ Pensioen voert hiertoe onder andere een MVB-beleid. SBZ Pensioen voert dit beleid uit met inachtneming van de signatuur van de sector waarvoor zij het werkzaam is. De wijze waarop ondernemingen en beleggers met ESG-factoren omgaan, is in toenemende mate onderwerp van maatschappelijke discussie. Van ondernemingen en beleggers wordt verwacht dat zij een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving. Bovendien wordt verwacht dat zij hier verantwoording over afleggen en hier op een transparante wijze over rapporteren. Hier willen wij aan voldoen.

* MVB staat voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen.

SBZ Pensioen geeft hier op vijf manieren invulling aan:

Actief aandeelhouderschap

Actieve dialoog is een belangrijk middel om aan onze aandeelhoudersrechten vorm te geven. SBZ Pensioen gaat in gesprek met bedrijven waar (potentiële) negatieve impact is gesignaleerd. Hierbij is er extra aandacht voor thema's en problemen die financieel materieel zijn, die de meest negatieve impact voor samenleving en milieu veroorzaken of die voor onze deelnemers van belang zijn. We spreken bijvoorbeeld met bedrijven die een grote uitdaging hebben om het Parijsakkoord te halen zoals olie- en gasbedrijven. Zo proberen we de bedrijven te stimuleren om op het gebied van klimaatverandering voldoende voortgang te blijven boeken in de energietransitie.

Actieve dialoog: SBZ Pensioen kijkt bij beleggen naar de financiële prestaties van een onderneming, maar ook naar het maatschappelijk functioneren, het milieubeleid, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur.

Stemmen: SBZ Pensioen stemt op aandeelhoudersvergaderingen van ondernemingen waarin wij aandelen houden. Dat betekent dat wij voor of tegen voorstellen kunnen stemmen, of dat wij ons kunnen onthouden van stemmen. Het gaat bijvoorbeeld om voorstellen op het gebied van milieubeleid, sociale omstandigheden en corporate governance.

Uitsluitingen

SBZ Pensioen houdt nooit beleggingen aan die bij wet verboden zijn. Ook houdt de engagement manager voor SBZ Pensioen een lijst bij met een beperkt aantal landen en ondernemingen waarin per definitie niet wordt belegd. Dit zijn bijvoorbeeld landen waartegen sancties zijn afgekondigd door de EU, de VN of de VS. Of bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapens. Daarnaast kunnen bedrijven of landen op de lijst staan omdat zij structureel regels (UN Global Compact) overtreden op het gebied van milieu, sociale omstandigheden of goed ondernemingsbestuur. In principe sluit SBZ Pensioen ook deze beleggingen uit.

Daarnaast heeft SBZ Pensioen besloten niet te beleggen in tabaksfabrikanten.

Tot slot heeft SBZ Pensioen besloten om de volgende ondernemingen uit te sluiten:

- Instellingen die zich voor meer dan 10% van de omzet met delving van thermische steenkool bezighouden of voor meer dan 10% van de omzet energie produceren op basis van thermische kolen, gecombineerd met een productie van energie uit hernieuwbare bronnen van minder dan 10%.
- Instellingen die meer dan 10% van hun omzet genereren uit de winning van olie uit teerzanden.
- Instellingen die meer dan 10% van hun omzet genereren uit olie- en gaswinning in de poolgebieden ('arctic drilling').

MVB-integratie

SBZ Pensioen neemt alle aspecten mee in al haar handelen: bij beleidsvoorstellen en investeringen, bij de eigen organisatie, maar ook bij onze partners. SBZ Pensioen verwacht van hen een MVB-beleid dat in lijn is met (inter)nationaal geaccepteerde standaarden en dat niet leidt tot te hoge risico's. Daarnaast brengt SBZ Pensioen in kaart hoe de portefeuille is verdeeld over MVB-scores en hoe deze scoort op CO2 uitstoot (ten opzichte van de benchmark). SBZ Pensioen heeft een CO^2-reductiedoelstelling van 7% jaar-op-jaar binnen de aandelenportefeuille.

SBZ Pensioen is ondertekenaar van het IMVB-convenant voor de pensioensector.

Impact investeringen

Met Impact Investing richt SBZ Pensioen zich, naast financiële resultaten, extra op (het hebben van impact op) maatschappelijke resultaten. Dit betreft het verbeteren van de gezondheidszorg, financiële zekerheid voor individuen en het milieu/klimaat.

Klimaatbeleid

SBZ Pensioen focust op klimaat binnen zijn beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen, daarbij zijn de volgende beleidsmaatregelen samengesteld:

Parijsakkoord: Klimaatverandering brengt risico's mee voor de waarde van beleggingen, SBZ Pensioen ondersteunt de doelen om de temperatuurstijging onder 2°C te houden, bij voorkeur 1,5°C. SBZ heeft een plan met korte- en langetermijndoelen voor klimaatneutraal beleggen in 2050.

Klimaatovertuigingen: SBZ Pensioen gelooft in actieve betrokkenheid bij bedrijven en het stimuleren van verduurzaming. Dialoog met bedrijven is de voorkeur boven uitsluiting, tenzij verbetering uitblijft. Bedrijven die onvoldoende verbeteren of rapporteren worden uitgesloten.

Klimaatcriteria: Meerdere criteria zijn vastgesteld waaronder prioriteitssectoren, een specifieke allocatie naar groene obligaties, en minimale ESG score van de aanstelde beleggingsmanagers.

BIJDRAGEN AAN DE DOELEN MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGINGSBELEID

THEMA 1: MENSENRECHTEN

SBZ Pensioen belegt niet in landen die zeer slecht scoren op de 'Civil Liberties' component van de Freedom House Index. Tevens sluit SBZ Pensioen beleggingen uit in landen die slecht scoren op minimaal 3 van de 4 andere thema's. Voordat er tot een uitsluiting zal worden overgegaan in het relatieve kader zal allereerst een aantal controles plaatsvinden. Hierbij wordt onder andere gekeken of engagement mogelijk is, of er recent wijzigingen in het beleid van het betreffende land hebben plaatsgevonden of dat er binnen afzienbare tijd wijzigingen worden voorzien.

Ten aanzien van mensenrechten, kinderarbeid en corruptie oefent SBZ Pensioen zijn invloed op het bedrijf uit om zodoende het bedrijf te bewegen aanpassingen te maken, negatieve impact te voorkomen en/of te mitigeren en herstel en/of verhaal mogelijk te maken. SBZ Pensioen doet dit middels stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en/of actieve dialoog met ondernemingen:

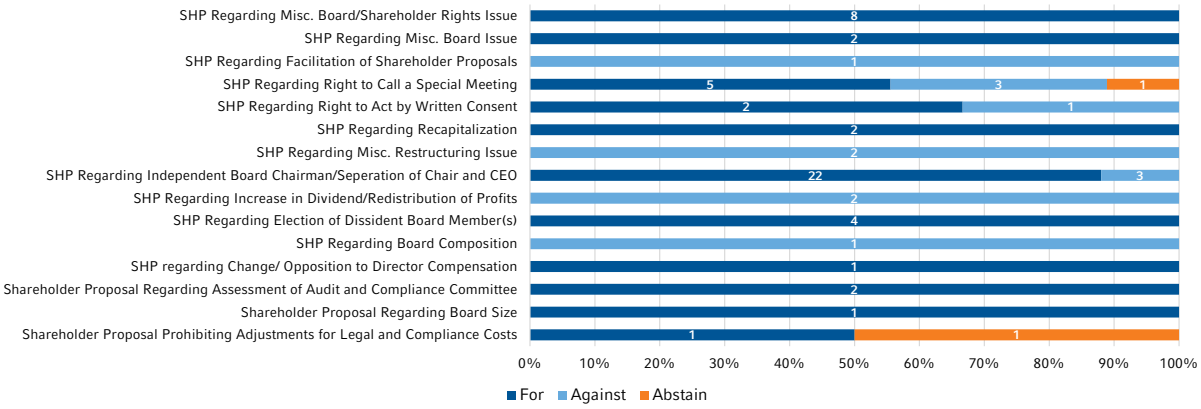
- **Stemmen bij volmacht:** In 2023 heeft SBZ Pensioen zich actief beziggehouden met **124** aandeelhoudersvoorstellen over verschillende mensenrechtenthema's op jaarlijkse algemene vergaderingen, waaronder over onderwerpen zoals als naleving van internationale mensenrechtennormen (47) en sociale kwesties (36).
- **Engagement:** In 2023 is SBZ Pensioen actief in gesprek gegaan met 8 bedrijven over mensenrechten (inclusief moderne slavernij), te weten Booking Holding, Hon Hai Precision Industry, General Mills, Glencore, Industria de Diseno Textil, The Kroger Co, Mondelez International en Volkswagen.

THEMA 2: EERLIJK BESTUUR

Ten aanzien van eerlijk en goed bestuur (waaronder het functioneren van de raad van bestuur, informatieverschaffing en transparantie) oefent SBZ Pensioen zijn invloed op het bedrijf om zodoende het bedrijf te bewegen aanpassingen te maken. SBZ Pensioen doet dit middels stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en/of actieve dialoog met ondernemingen:

- **Stemmen bij volmacht:** In 2023 heeft SBZ Pensioen zich actief beziggehouden met **90** aandeelhoudersvoorstellen over verschillende governance-onderwerpen op jaarlijkse algemene vergaderingen.
- **Engagement:** In 2023 heeft SBZ Pensioen met 18 bedrijven actief engagement gevoerd over eerlijk en goed bestuur. Voorbeelden van engagementen met bedrijven zijn onder andere Compal Electronics, Hyundai Motor en Shin-Etsu Chemical (om corporate governance in opkomende markten te verbeteren), Heineken, Ahold Delhaize, Samsung Electronics en Shell (goed bestuur), Booking, NIKE en Wolters Kluwer (verantwoorde beloning van bestuurders) en AbbVie, Apple, McDonalds, MicroSoft en Stellantis (om maatregelen op het gebied van belastingtransparantie te verbeteren).

THEMA 3: GEZONDHEID(SZORG), INCLUSIEF BEVORDERING VAN DE EFFICIËNTIE IN EN DE TOEGANG TOT DE GEZONDHEIDSZORG

SBZ Pensioen heeft in haar MVB beleid aandacht voor goede gezondheid, voorkomen van gezondheidsklachten en de kosten van gezondheidszorg. In dit kader zijn via de gezondheids(zorg) fondsen in de impactbeleggingsportefeuille van SBZ Pensioen in 2023 de volgende investeringsactiviteiten ondernomen:

- **160.564** patiënten zijn gescreend, wat 72.984 gezinnen ten goede kan komen.
- **537.992** mensen zijn geholpen door (specifieke) gezondheidszorgdiensten.
- Naast verschillende incrementele investeringen in i2a, 1MED, Kelso Pharma en HCML, heeft SBZ Pensioen geïnvesteerd in AcuityMD, dat onder andere **oplossingen biedt voor het volgen van patiëntencohorten en het controleren van het behandeltraject van patiënten.**
- **Uitsluiting:** SBZ Pensioen sluit beleggingen in tabaksproducenten uit. Tabak levert geen enkele positieve bijdrage aan mens en maatschappij. Het is schadelijk voor mensen vanaf de eerste sigaret. In zee gaan met tabaksproducenten heeft onvoldoende zin. Er zijn wetten in verschillende landen die de verkoop en marketing aan jongeren verbieden. Er lopen wereldwijd ook verschillende grote rechtszaken (class actions) tegen tabaksfabrikanten. De kosten voor de gezondheidszorg als gevolg van tabaksgebruik zijn aantoonbaar hoog. Tabaksfabrikanten zijn controversieel vanuit verschillende perspectieven:
    - Roken en andere vormen van tabaksgebruik zijn bewezen schadelijk voor de gezondheid
    - De verslavende aard van tabak
    - De arbeidsomstandigheden op tabaksplantages: inclusief kinderarbeid en tabaksvergiftiging
    - De manier waarop tabaksfabrikanten hun producten op de markt brengen
- **Stemmen bij volmacht:** SBZ Pensioen heeft actief deelgenomen aan 7 aandeelhoudersvoorstellen over gezondheidsthema's tijdens de jaarvergaderingen van onder andere Walgreens Boots Alliance (met betrekking tot kosten voor de volksgezondheid door de verkoop van tabaksproducten), Dollar Tree (met betrekking tot het rapport over gezondheid en veiligheid van werknemers), HCA Healthcare (met betrekking tot het rapport over het bestuurstoezicht op personeel en patiëntveiligheid) en Pepsico (met betrekking tot het rapport over de externe impact op de volksgezondheid).
- **Engagement:** SBZ Pensioen is actief in gesprek met 9 bedrijven over toegang tot gezondheidszorg (o.a. Amgen en AbbVie), gezonde arbeidspraktijken (o.a. Accord en Hon Hai Precision) en menselijke gezondheid (Tesco en MetaPlatform).

THEMA 4: FINANCIËLE INCLUSIE

SBZ Pensioen heeft in haar MVB beleid aandacht voor zaken als beëindiging van armoede, sociale zekerheid en recht op economische middelen als land, technologie en financiële dienstverlening. In dit kader zijn in 2022 de volgende investeringsactiviteiten gedaan met betrekking tot het thema financiële inclusie:

- **5.072.634** transacties uitgevoerd door mensen met weinig toegang tot financiële diensten.
- **226.623** kleine en middelgrote bedrijven hebben toegang tot financiële diensten.
- SBZ Pensioen heeft een positie in Fincare Bank en AU Small Finance Bank, die in 2023 fuseerden tot de **grootste inclusieve bank in India**.
- SBZ Pensioen heeft een incrementele investering gedaan in CarDekho, een toonaangevend financieringsbedrijf voor mobiliteit in India, dat **consumenten met lage inkomens ondersteunt bij de aanschaf van een voertuig**.
- **Stemmen bij volmacht:** SBZ Pensioen was actief betrokken bij 2 aandeelhoudersvoorstellen met betrekking tot Diversiteit en Inclusie (Danaher en MasterCard). Zie ook pagina 11 - 14.
- **Engagement:** Gerelateerd aan het thema Diversiteit en Inclusie heeft SBZ Pensioen engagementactiviteiten uitgevoerd met 4 bedrijven (Netflix, Oracle, Taiwan Semiconductor Manufacturing, Thermo Fisher Scientific).

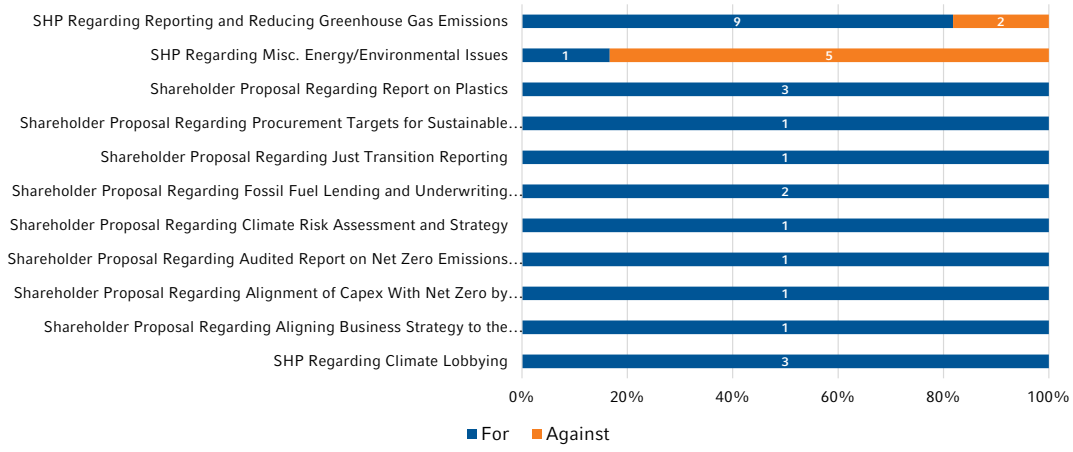

THEMA 5: KLIMAATVERANDERING

SBZ Pensioen heeft in haar MVB beleid aandacht voor zaken als schoon water, sanitatie voor iedereen, betaalbare en duurzame energie en bestrijden van klimaatverandering. In dit kader heeft SBZ Pensioen een Klimaatbeleid vast gesteld. In 2023 zijn de volgende investeringsactiviteiten gedaan met betrekking tot het thema klimaat:

- **473.078** ton broeikasgasemissies vermeden (gelijk aan 105.363 auto's die een jaar lang rijden).
- **8.692.319** MWh hernieuwbare energie opgewekt (ten gunste van 21.333 Europese huishoudens).
- Naast diverse incrementele investeringen in duurzame energiebedrijven, heeft SBZ Pensioen 8 investeringen afgerond in **biogas-, zonne-, water- en windgerelateerde projecten** en bedrijven.
- Via Stonepeak draagt SBZ Pensioen bij aan het Stonepeak Island Transition platform dat de **toegang tot duurzame, betrouwbare en betaalbare elektriciteitsopwekking in het Caribisch gebied en Midden-Amerika** verbetert door te investeren in duurzame energieoplossingen. Daarnaast is een investering gedaan in **Clean Energy Fuels**, een leider op het gebied van alternatieve brandstoffen op maat voor zware vrachtwagens. Ook is een investering gedaan in **Maas Energy Works**, een ontwikkelaar van melkvergisters die biogasoplossingen levert aan boeren.
- Door de blootstelling aan X-Elio heeft SBZ Pensioen geïnvesteerd in **Eco Stor**, een toonaangevende **Duitse ontwikkelaar van energieopslagoplossingen**.
- **Uitsluiting:** SBZ Pensioen sluit bedrijven uit die meer dan 10% van hun omzet realiseren door energieopwekking uit thermische kolen, oliezanden en nieuwe arctische energie-exploratie.
- **Stemmen bij volmacht:** SBZ Pensioen heeft zich actief ingezet voor aandeelhoudersvoorstellen over verschillende onderwerpen met betrekking tot klimaatverandering tijdens de jaarvergaderingen van 31 bedrijven, waaronder Alphabet, Amazon, Apple, Royal Dutch Shell, BP en TotalEnergies:

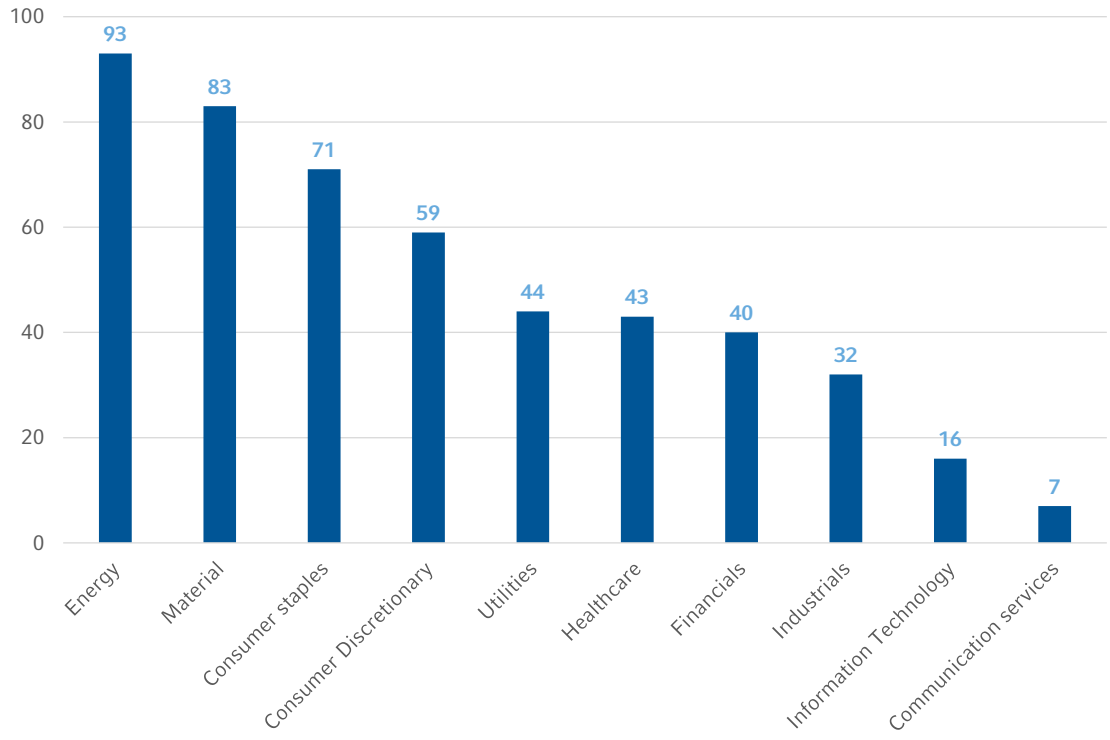
- **Engagement:** SBZ Pensioen is actief in gesprek met bedrijven die betrokken zijn bij de klimaattransitie van biodiversiteit (6 bedrijven), levenscyclusbeheer van mijnbouwbedrijven (4 bedrijven), beheer van natuurlijke hulpbronnen (5 bedrijven), netto nul koolstofuitstoot (17 bedrijf), Nature Action 100 (2 bedrijven), klimaattransitie bij financiële instellingen (10 bedrijven) en versnelling naar Parijs (6 bedrijven).

ACTIEF AANDEELHOUDERSCHAP

Bij SBZ Pensioen vinden we het belangrijk om betrokken te zijn bij de bedrijven waarin we investeren. Zo kunnen we bedrijven waarin we beleggen stimuleren om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Dit doen we enerzijds door met deze bedrijven in gesprek te gaan (engagements) en anderzijds door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.

Engagement activiteiten per sector

Bron: Russell Investments en Robeco
Opmerking: In totaal zijn 462 engagements voortgezet of gestart in 2023.

Aantal engagements per onderwerp

Milieu	**297**
Sociaal	**71**
Bestuur	**53**
Duurzame Ontwikkelingsdoelen	**36**
Enhanced*	**5**
TOTAAL 2023	**462**

Bron: Russell Investments en Robeco
Opmerking: In totaal zijn 462 engagements voortgezet of gestart in 2023.
* Enhanced engagements zijn gericht op Global Controversies.

Engagements met betrekking tot focusthema's SBZ in 2023 - Bedrijven

Onderwerp	Bedrijf
Gezondheid(szorg), incl. toegang tot gezondheidszorg	**Arbeidspraktijken (in een post-Covid-19-wereld):** Accor, Hon Hai Precision, InterContinental Hotels Group, Marriott International. **Toegang tot gezondheidszorg:** Amgen, AbbVie, Elevance Health. **Menselijke gezondheid:** Tesco, Meta-platforms.
Klimaat	**Biodiversiteit:** Compagnie Generale des Etablissements Michelin, The Hersley, JBS, Mondelez International, Procter & Gamble, Suzano Papel e Celulose. **Levenscyclusbeheer van mijnbouw:** BHP Group, Barrick Gold, Fortescue Metals Group, Newcrest Mining. **Beheer van natuurlijke hulpbronnen:** Ambev, Continental Resources, Diageo, OCI, **Net Zero CO_2-uitstoot:** ArcelorMittal, BHP Group, BP, CRH, Chevron, Ecopetrol, Enel, ExxonMobil, Hyundai Motor, Marathon Petroleum, Nestle Oyi, Petroleo Brasileiro, Repsol, Saudi Arabian Oil, Shell, Valero Energy. **Nature Action 100:** Alibaba Group, Ahold Delhaize. **Klimaattransitie bij financiële instellingen:** ANZ Banking Group, BNP Paribas, Bank of America, Barclays, CitiGroup, DBS Group, HSBC, ING Groep, J.P. Morgan, Sumitomo Mitsui Financial Group. **Versnelling naar Parijs:** Lukoil Holdings, Marubeni, Mitsubishi, Mitsui & Co, Nippon Steel & Sumitomo Metal, WH Group.
Financiële inclusie	**Diversiteit en inclusie:** Netflix, Oracle, Taiwan Semiconductor Manufacturing, Thermo Fisher Scientific.

Bron: Robeco.
Opmerking: de engagementactiviteiten met Russische bedrijven zijn in 2022 beëindigd.

INTEGRATIE MVB

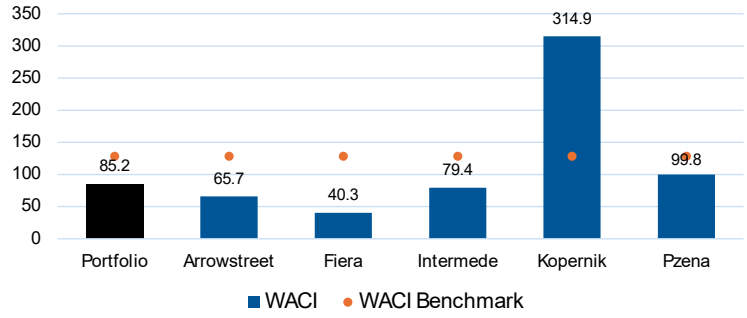
CARBON FOOTPRINT

De carbon footprint van de portefeuille is de gewogen gemiddelde koolstofintensiteit van de bedrijven in de portefeuille, gemeten in ton emissies per $1M omzet. De gewogen gemiddelde koolstofintensiteit van een portefeuille wordt bereikt door de koolstofintensiteit voor elk bedrijf in de portefeuille te berekenen en het gewogen gemiddelde te berekenen op basis van het gewicht van de portefeuille (de definitie van de metriek is opgenomen in de bijlage).

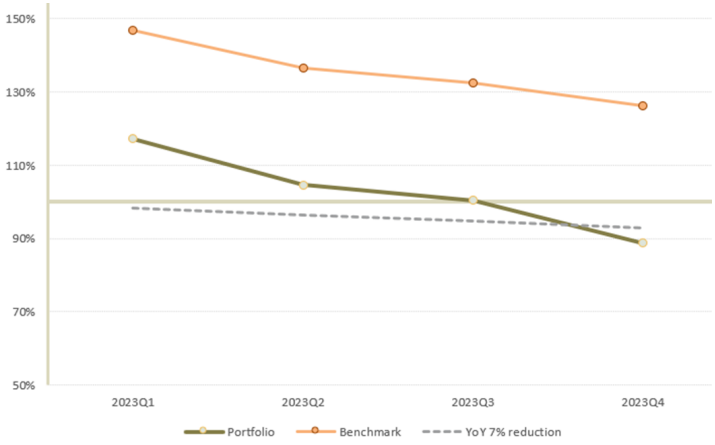
Prestaties WACI: Portefeuille en managers versus benchmark - Wereldwijde aandelenportefeuille

	METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
GHG Emissions Summary (Scope 1 & 2)	Weighted Average Carbon Intensity (CO2e/$1M revenue)	85.2	128.5	-43.3
	GHG Emissions Coverage (% portfolio)	95.0%	99.9%	-4.9%
	GHG Emissions Data Reported (% portfolio)	85.7%	88.3%	-2.6%
	Financed Emissions Intensity (CO2e/$1M invested)	57.1	53.9	3.2

	METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
GHG Emissions Summary (Scope 3)	Scope 3 - Weighted Average Carbon Intensity (CO2e/$1M revenue)	929.2	822.5	106.7
	Scope 3 - Financed Emissions Intensity (CO2e/$1M invested)	387.4	344.3	43.1
	Scope 3 - Coverage (% portfolio)	94.2%	99.7%	-5.5%

Actieve WACI door de tijd heen

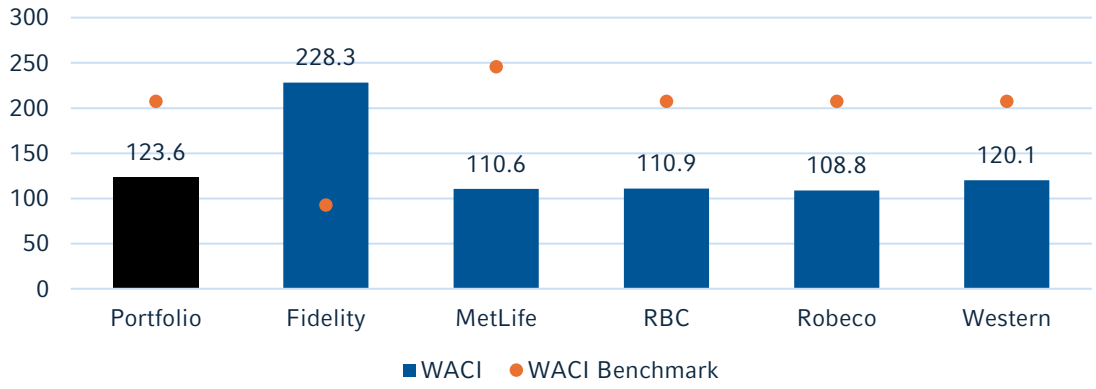

Bron: Russell Investments, MSCI, Planetrics, Sustainalytics. Gegevens per 31 december 2023. Uitsluitend ter illustratie en vormt geen aanbeveling om op basis van de verstrekte informatie te handelen.

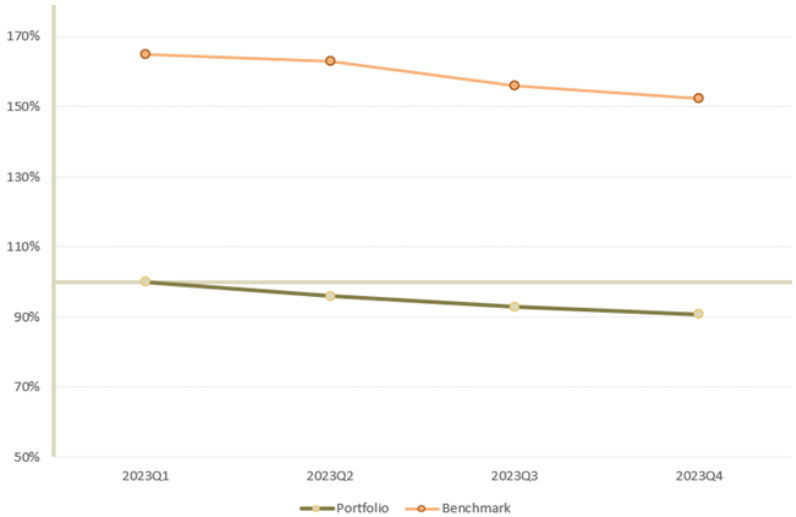
WACI-prestaties: Portefeuille en managers versus benchmark - Wereldwijde kredietportefeuille

	METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
GHG Emissions Summary (Scope 1 & 2)	Weighted Average Carbon Intensity (CO2e/$1M revenue)	123.6	207.6	-83.9
	GHG Emissions Coverage (% portfolio)	83.4%	85.6%	-2.1%
	GHG Emissions Data Reported (% portfolio)	64.5%	66.3%	-1.8%
	Financed Emissions Intensity (CO2e/$1M invested)	41.2	45.6	-4.3

	METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
GHG Emissions Summary (Scope 3)	Scope 3 - Weighted Average Carbon Intensity (CO2e/$1M revenue)	814.2	930	-115.9
	Scope 3 - Financed Emissions Intensity (CO2e/$1M invested)	248.1	248.6	-0.5
	Scope 3 - Coverage (% portfolio)	83.4%	85.3%	-1.9%

Actieve WACI door de tijd heen

KLIMAATSCENARIO

Russell Investments modelleert de impact van klimaatrisico's op fondsbeleggingen op basis van geselecteerde gegevens van onze gespecialiseerde leverancier van klimaatrisico's. De NGFS-scenario's zijn de eerste stap in een vierstapsmodel dat klimaatscenario's vertaalt naar economische schokken, vervolgens naar waardestromen van activa op basis van gegevens op bedrijfs- en sectorniveau en ten slotte naar de verwachte financiële impact op veiligheidsniveau.

De drie gemodelleerde scenario's omvatten:

- Vertraagde transitie (wanordelijke 2°C): gaat ervan uit dat de jaarlijkse uitstoot niet afneemt tot 2030. Er is krachtig beleid nodig om de opwarming te beperken tot minder dan 2°C. CO2-verwijdering is beperkt.
- Net Zero 2050 (ordelijke 2°C): beperkt de opwarming van de aarde tot 1,5°C door middel van streng klimaatbeleid en innovatie, waarbij de CO2-uitstoot wereldwijd netto nul is rond 2050. Sommige rechtsgebieden zoals de VS, de EU en Japan bereiken een netto nuluitstoot voor alle broeikasgassen.
- Hot House World (Huidig beleid 3°C): gaat ervan uit dat alleen het huidige beleid wordt gehandhaafd, wat leidt tot hoge fysieke risico's.

Impact van risicoscenario's - Wereldwijde aandelenportefeuille

	METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
Risk Scenario Impacts	Delayed Transition Scenario (Valuation Impact, % NPV)	-2.06%	-3.4%	0.9%
	Hot House World Scenario (Valuation Impact, % NPV)	-0.9%	-1.0%	0.1%
	Net Zero by 2050 Scenario (Valuation Impact, % NPV)	-3.5%	-3.8%	0.3%

Invloed van risicoscenario's - Wereldwijde kredietportefeuille

	METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
Risk Scenario Impacts	Delayed Transition Scenario (Valuation Impact, % NPV)	-1.2%	-1.4%	0.2%
	Hot House World Scenario (Valuation Impact, % NPV)	-0.1%	-0.1%	0.0%
	Net Zero by 2050 Scenario (Valuation Impact, % NPV)	-2.6%	-2.9%	0.3%

Bron: Russell Investments, Planetrics. Gegevens op 31 december 2023.
Uitsluitend ter illustratie en vormt geen aanbeveling om op basis van de verstrekte informatie te handelen.

GOVERNANCE

Wereldwijde aandelenportefeuille

METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
UN Global Compact Compliant (% Portfolio)	88.1%	88.9%	-0.8%
UN Global Compact Non-Compliant (% Portfolio)	0.2%	1.4%	-1.2%
UN Global Compact Watchlist (% Portfolio)	8.4%	9.7%	-1.3%

METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
Category 5 Controversy (% Portfolio)	0.5%	0.7%	-0.2%
Category 4 Controvery (% Portfolio)	12.5%	8.1%	4.4%
Category 3 Controversy (% Portfolio)	27.2%	34.5%	-7.3%
Category 2 Controversy (% Portfolio)	36.1%	35.6%	0.5%
Category 1 Controversy (% Portfolio)	11.2%	14.1%	-2.9%
No Controversy (% Portfolio)	8.7%	7.0%	1.7%

Wereldwijde kredietportefeuille

METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
UN Global Compact Compliant (% Portfolio)	88.1%	88.9%	-0.8%
UN Global Compact Non-Compliant (% Portfolio)	0.2%	1.4%	-1.2%
UN Global Compact Watchlist (% Portfolio)	8.4%	9.7%	-1.3%

METRIC	PORTFOLIO	BENCHMARK	DIFF
Category 5 Controversy (% Portfolio)	0.5%	0.7%	-0.2%
Category 4 Controvery (% Portfolio)	12.5%	8.1%	4.4%
Category 3 Controversy (% Portfolio)	27.2%	34.5%	-7.3%
Category 2 Controversy (% Portfolio)	36.1%	35.6%	0.5%
Category 1 Controversy (% Portfolio)	11.2%	14.1%	-2.9%
No Controversy (% Portfolio)	8.7%	7.0%	1.7%

Bron: Russell Investments, Sustainalytics MSCI. Gegevens per 31 december 2023.

CASE STUDIES

1 STEMRECHTUITOEFENING OP FOCUSTHEMA'S SBZ

ONDERWERP
Gezondheid

BEDRIJF
Tyson Foods Inc

BESCHRIJVING VAN HET VOORSTEL
Aandeelhoudersvoorstel met betrekking tot het beleid voor het gebruik van antibiotica in de toeleveringsketen.

MANAMGT. AANBEVELING
Tegen

STEMMING
Voor

STEMMINGSUITSLAG
weggestemd

REDEN
Tyson Foods, Inc. is, samen met haar dochterondernemingen, wereldwijd actief als voedingsmiddelenbedrijf. Het is actief in vier segmenten: Rundvlees, Varkensvlees, Kip en Bereide Voedingsmiddelen. SBZ Pensioen heeft besloten de aandeelhoudersresolutie te steunen waarin het bedrijf wordt verzocht te voldoen aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) over het gebruik van medisch belangrijke antimicrobiële stoffen bij voedselproducerende dieren in de gehele toeleveringsketen. SBZ Pensioen vindt de aard van de kwestie van groot belang, omdat het voorstel het bedrijf een materieel ESG-risico aan te pakken. De resolutie kreeg slechts 4,6% steun van de aandeelhouders.

ONDERWERP
Klimaat

BEDRIJF
Totaal Energy

BESCHRIJVING VAN HET VOORSTEL
Aandeelhoudersvoorstel met betrekking tot Scope 3 BKG-doelstelling en afstemming op Overeenkomst van Parijs.

MANAMGT. AANBEVELING
Tegen

STEMMING
Voor

STEMMINGSUITSLAG
Goedgekeurd

REDEN
De AVA van 2023 van TotalEnergies werd nauwlettend in de gaten gehouden nadat het bedrijf weigerde een bindende klimaatgerelateerde aandeelhoudersresolutie in te dienen op de AVA van 2022. Dit jaar stond een vergelijkbaar, maar niet-bindend aandeelhoudersvoorstel op de agenda. Dit voorstel verzocht het bedrijf om zijn bestaande 2030 Scope 3 emissiereductiedoelstellingen af te stemmen op het doel van het Klimaatakkoord van Parijs en specificeerde dat de strategie om de afstemming te bereiken "volledig aan het bestuur is". Aangezien SBZ Pensioen zorgen blijft houden over de klimaatstrategie van het bedrijf, hebben we voor het aandeelhoudersvoorstel gestemd, dat aanzienlijke steun kreeg.

Bron: Robeco. **Opmerking:** de engagementactiviteiten met Russische bedrijven zijn in 2022 eëindigd.

2 INFRASTRUCTUUR

BEDRIJF
Parmaco

KANS
- Parmaco ontwerpt, bouwt en verhuurt volledig geassembleerde en gebruiksklare houten modulaire gebouwen van hoge kwaliteit die worden gebruikt als scholen en kinderdagverblijven in Finland en Zweden.
- De modulaire gebouwen van Parmaco bieden ook sterke ESG-kenmerken, met een broeikasgasvoetafdruk die 54% lager is dan die van traditionele scholen met een betonnen frame over de hele levenscyclus van het gebouw.

ESG-OVERWEGINGEN
- Parmaco heeft belangrijke stappen ondernomen om zijn operationele kader te versterken. Het bedrijf heeft gecertificeerde systemen ingevoerd voor kwaliteit, milieu-integriteit, gezondheid en veiligheid.
- Parmaco is begonnen aan een ESG-proces, waarbij het zijn Scope 1, 2 en 3 emissies nauwgezet meet en onafhankelijk laat valideren door Greenstep.
- Parmaco nam A.ON in de arm om een uitgebreide risicobeoordeling uit te voeren op het gebied van cyberbeveiliging.

BESLUIT/VOORTGANG
- Het voltooien van een levenscyclusanalyseproject om de voordelen van modulaire gebouwen ten opzichte van traditionele structuren aan te tonen, is een prioriteit.
- Parmaco richt zich op het versterken van zijn employer brand door middel van dynamische initiatieven voor werknemersbetrokkenheid en een robuuste strategie voor diversiteit, gelijkheid en inclusie (DEI).
- Parmaco is van plan om zijn ESG-successen te integreren in zijn marketingstrategieën om zijn waardepropositie voor klanten te versterken.

Bron: Partners Groep

3 IMPACT-INVESTERINGEN

ONDERWERP
Klimaat

BEDRIJF
110 MW Solar Park Vlagtwedde in Nederland. Naast de zonnecentrale is een bosbessenkwekerij ontwikkeld om duurzame landbouw te promoten en extra lokale banen te creëren.

SDG

BESCHRIJVING

Prestaties ten opzichte van impact-KPI's:

- Verwachte jaarlijkse output (basis) 104,357 MWh
- Totale netto-energieproductie: 26.795 MWh

De cijfers:

38,852 tC02*

Expected C02 abatement

28,988**

Estimated number of household's electricity offsetby project per annum

21,827**

Estimated number of cars offset by project per annum

165***

Number of jobs created in construction

Bron: Russell Investments.
Let op: dit zijn KPI's die worden bijgehouden door de beheerder en de resulterende cijfers zijn niet gegarandeerd door een derde partij.
*Gebaseerd op geschatte netto basisproductie in de toekomst en historische emissiefactoren van het IEA volgens het effectrapport voor 2020.
**Gebaseerd op geschatte netto basisproductie in de toekomst en historische emissiefactoren van het IEA volgens het effectrapport voor 2020 en gelijkwaardigheid met het VK (Bron: Statistieken van de Britse overheid en Department for Transport).
***Schatting van EPC-aannemer. Minimaal gemiddeld aantal werknemers per week = 95
****Inschatting van bosbessenboer. Gemiddeld minimumaantal arbeiders per week = 70

ONDERWERP

Gezondheidszorg

BEDRIJF

Habitus is een toonaangevende Deense aanbieder van gespecialiseerde sociale zorg voor volwassenen met ernstige leerproblemen.

SDG

BESCHRIJVING

Prestaties ten opzichte van impact-KPI's:

- Patiëntresultaten verbeteren
- De tevredenheid van patiënten verbeteren
- Toegang tot gezondheidszorg verbeteren
- Capaciteit vergroten
- Betaalbaarheid verbeteren

Bij de cijfers:

147 residents

119 at entry

>4.6/5

Average rating from the Danish Social Supervision Authority, vs. average of 3.7/5 for peers

<4% resident turnover

(Last 10 years) Improving patient satisfaction

32 Greenfield Apartments

Added since acquisition

BIJLAGE – WOORDENLIJST

TERM	DEFINITION
Weighted Average Carbon Intensity (CO2e/$1M revenue)	Also referred to as "WACI". Weighted average of company Scope 1 and 2 GHG emissions divided by revenue (CO2e/$1M revenue USD)
GHG Emissions Coverage (% portfolio)	Scope 1 and 2 emissions data coverage.
Financed Emissions Intensity (CO2e/$1M invested)	Also referred to as Carbon Footprint (EVIC method). Absolute Scope 1 + 2 GHG emissions attributable to the portfolio's investment in a company, as measured by Market Value ($M USD) divided by EVIC ($M USD), per $1M invested in the portfolio.
GHG Emissions Data Reported (% portfolio)	Percent of the portfolio where Scope 1 + 2 Emissions data was reported by the company, as opposed to estimated by MSCI or missing. Reported data is considered higher quality than estimated. % Coverage - % Reported = Approx. % Estimated data. Estimations are provided by the carbon data provider, MSCI ESG Research.
Scope 3 - Weighted Average Carbon Intensity (CO2e/$1M revenue)	Weighted average of portfolio companies' Scope 3 GHG emissions divided by revenue (CO2e/$1M revenue USD). Due to low coverage and comparability for reported Scope 3 emissions data, all scope 3 calculations refer to estimated Scope 3 emissions, using the MSCI ESG Research methodology.
Scope 3 - Financed Emissions Intensity (CO2e/$1M invested)	Also referred to as Scope 3 Carbon Footprint, or Scope 3 Carbon Intensity. Absolute Scope 3 GHG emissions attributable to the portfolio's investment in a company, as measured by Market Value (USD) divided by EVIC ($M USD), per $1M invested in the portfolio. Due to low coverage and comparability for reported Scope 3 emissions data, all scope 3 calculations refer to estimated Scope 3 emissions, using the MSCI ESG Research methodology.
Low Carbon Transition Score - 0 (Assets Stranded) to 10 (Solution Provider)	MSCI ESG Research provides the Low Carbon Transition Risk Assessment, designed to identify potential leaders and laggards by measuring a companies' exposure to and management of risks and opportunities related to low carbon transition. It is industry-agnostic and represents an absolute assessment of a company's position vis-a-vis transition. Score = 0 refers to potential to least likely to benefit and high liklihood of stranding of physical assets, score of 10 refers to high potential to benefit through the growth of low-carbon products and services.
Russell's Green Energy Ratio	Percent power generation from renewable and hydro sources, divided by total power generation.
Planetrics - Temperature Alignment (oC)	Implied 2100 Pathways temperature score based on the Planetrics pathways implied temperature rise model.
Scenario Analysis - Delayed Transition Scenario (Valuation Impact, % NPV)	Change in portfolio's net present value based on overall impact of physical impact, adaptation, demand destruction, demand creation, direct carbon costs, abatement, market impacts, sovereign asset class impacts, and real estate asset class impacts, using the Planetrics climate model. 0.01 refer to a 1% change.
Scenario Analysis - Hot House World Scenario (Valuation Impact, % NPV)	Change in portfolio's net present value based on overall impact of physical impact, adaptation, demand destruction, demand creation, direct carbon costs, abatement, market impacts, sovereign asset class impacts, and real estate asset class impacts, using the Planetrics climate model. 0.01 refer to a 1% change.
Scenario Analysis - Net Zero by 2050 Scenario (Valuation Impact, % NPV)	Change in portfolio's net present value based on overall impact of physical impact, adaptation, demand destruction, demand creation, direct carbon costs, abatement, market impacts, sovereign asset class impacts, and real estate asset class impacts, using the Planetrics climate model. 0.01 refer to a 1% change.

Bron: Russell Investments, Sustainalytics MSCI. Gegevens per 31 december 2023.

Russell Investments

BELANGRIJKE INFORMATIE

Tenzij anders aangegeven, is Russell Investments de bron van alle gegevens. Alle informatie in dit materiaal is actueel op het moment van publicatie en naar ons beste weten accuraat. Elke mening is die van Russell Investments, is geen feitelijke verklaring, kan worden gewijzigd en vormt geen beleggingsadvies.

De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

Russell Investments Limited (registratienummer 02086230), Russell Investments Implementation Services Limited (registratienummer 03049880) en Russell Investments Systems Limited (registratienummer 02415166) (samen "Russell Investments Investments") zijn opgericht in Engeland en Wales en hebben hun statutaire zetel in Rex House, 10 Regent Street, London SW1Y 4PE, Verenigd Koninkrijk. Russell Investments Limited en Russell Investments Implementation Services Limited zijn in het Verenigd Koninkrijk geautoriseerd en gereguleerd door de Financial Conduct Authority en ingeschreven in het register van de Financial Conduct Authority onder respectievelijk nummer 122282 en 415353. Het contactadres van de Financial Conduct Authority is 12 Endeavour Square, London E20 1JN. Russell Investments Ireland Limited. Ondernemingsnummer 213659. Geregistreerd in Ierland met maatschappelijke zetel te: 78 Sir John Rogerson's Quay, Dublin 2, Ierland. Geautoriseerd en gereguleerd door de Centrale Bank van Ierland.

Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 67296386.